

Ds 2010:35

Ändringar i Arbetsförmedlingens och Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens registerlagar

*Tydligare och mer ändamålsenliga regler för
personuppgiftsbehandling*

REGERINGSKANSLIET

Arbetsmarknadsdepartementet

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes Offentliga Publikationer på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Beställningsadress:
Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Orderfax: 08-598 191 91
Ordertel: 08-598 191 90
E-post: order.fritzes@nj.se
Internet: www.fritzes.se

Svara på remiss. Hur och varför. Statsrådsberedningen, 2003.
– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som skall svara på remiss.

Broschyren är gratis och kan laddas ner eller beställas på
<http://www.regeringen.se/>

Tryckt av Elanders Sverige AB
Stockholm 2010

ISBN 978-91-38-23466-2
ISSN 0284-6012

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	6
2	Författningsförslag	9
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.....	9
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.....	13
3	Bakgrund och gällande rätt	15
3.1	Arbetsförmedlingens uppdrag och verksamhet	15
3.2	Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens uppdrag och verksamhet	16
3.3	Dataskyddsdirektivet och personuppgiftslagen.....	16
3.4	E-förvaltning	19
3.5	Lagen om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.....	20
3.6	Lagen om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	24

3.7	Sekretess	27
4	Ändringar i Arbetsförmedlingens registerlag	31
4.1	Reformbehov och utgångspunkter	31
4.2	Förhållandet till patientdatalagen.....	32
4.3	Behandling av personuppgifter om lagöverträdelse m.m.	34
5	Ändringar i Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens registerlag.....	37
5.1	Reformbehov och utgångspunkter	37
5.2	Utvidgning av de sekundära ändamålen.....	38
5.3	Utvidgning av tillåtna sökbegrepp	41
6	Ikraftträdande	45
7	Konsekvensbeskrivning	47
7.1.1	Konsekvenser av föreslagna ändringar i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.....	47
7.1.2	Konsekvenser av föreslagna ändringar i lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	52
8	Författningskommentar	57
8.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten	57
8.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.....	59

1 Sammanfattning

Denna promemoria har utarbetats inom Arbetsmarknadsdepartementet och innehåller ett antal förslag till ändringar i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och i lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen. Ändringarna syftar till att göra myndigheternas registerlagar modernare, mer ändamålsenliga och bättre anpassade till respektive myndighets uppdrag och verksamhet.

Beträffande lagen om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten föreslås för det första att den del av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten som också utgör hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) ska undantas från lagens tillämpningsområde. I denna del av verksamheten ska i stället patientdatalagen (2008:355) tillämpas.

Vidare föreslås att Arbetsförmedlingen ska få behandla sådana personuppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden i en arbetsmarknadspolitisk databas, under förutsättning att uppgifterna har lämnats i ett ärende eller är nödvändiga för handläggningen av det.

Beträffande lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen föreslås att det uttryckligen ska regleras att Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) får behandla personuppgifter för att tillhandahålla uppgifter till riksdagen eller regeringen eller

till annan för att fullgöra uppgiftslämnande enligt lag eller förordning. Det klargörs också att IAF får tillämpa den s.k. finalitetsprincipen i 9 § första stycket d och andra stycket personuppgiftslagen (1998:204).

Slutligen föreslås att IAF:s möjligheter att använda sig av sökbegrepp utvidgas. Kod för hälsotillstånd eller funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga ska tillsammans med kod för bl.a. arbetsmarknadspolitiskt program eller insats få användas som sökbegrepp för tillsyn, uppföljning, utvärdering och framställning av aidentifierad statistik.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2011.

2 Författningsförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Härigenom föreskrivs att 1, 9, 10 och 14 §§ lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2010/11:1 Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag tillämpas vid behandling av personuppgifter i Arbetsförmedlingens arbetsmarknadspolitiska verksamhet.

Lagen tillämpas också vid behandling av personuppgifter i ärenden om ersättning enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och i ärenden hos Arbetsförmedlingen om mottagande för bosättning av vissa nyanlända invandrare. Det som sägs i denna lag om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten ska även gälla behandling av personuppgifter i dessa ärenden.

*Lagen ska inte tillämpas i
den del av den
arbetsmarknadspolitiska*

---

¹ Senaste lydelse 2007:410.

verksamheten som också utgör hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763). I den delen av verksamheten tillämpas i stället patientdatalagen (2008:355).

Lagen gäller endast om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Lydelse enligt Ds 2010:33

Föreslagen lydelse

9 §

I en arbetsmarknadspolitisk databas får inga andra känsliga personuppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen (1998:204) behandlas än sådana som avslöjar etniskt ursprung eller rör hälsa.

Känsliga personuppgifter som avslöjar etniskt ursprung eller rör hälsa får behandlas i en databas endast om de har lämnats i ett ärende eller är nödvändiga för handläggningen av det. Detsamma gäller för uppgifter om sociala förhållanden samt för omdömen, slutsatser eller andra värderande upplysningar om en enskild.

Känsliga personuppgifter som avslöjar etniskt ursprung eller rör hälsa samt sådana personuppgifter som avses i 21 § personuppgiftslagen får behandlas i en databas endast om de har lämnats i ett ärende eller är nödvändiga för handläggningen av det. Detsamma gäller för uppgifter om sociala förhållanden samt för omdömen, slutsatser eller andra värderande upplysningar om en enskild.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*10 §²

Sådana personuppgifter som avses i 21 § personuppgiftslagen (1998:204) samt uppgifter om att den enskilde har vårdats med stöd av socialtjänstlagen (2001:453) eller varit föremål för åtgärd enligt utlänningslagen (2005:716) får inte behandlas i en arbetsmarknadspolitisk databas.

Uppgifter om att den enskilde har vårdats med stöd av socialtjänstlagen (2001:453) eller varit föremål för åtgärd enligt utlänningslagen (2005:716) får inte behandlas i en arbetsmarknadspolitisk databas.

*Lydelse enligt prop. 2010/11:1**Föreslagen lydelse*14 §³

Sådana känsliga personuppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen (1998:204) samt sådana ömtåliga personuppgifter som avses i 9 § andra stycket eller 10 § får inte användas som sökbegrepp.

Med undantag från förbudet i första stycket får dock kod för hälsotillstånd eller för sådant funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga användas som sökbegrepp för planering av insatser och förmedling av arbete.

Med undantag från förbudet i första stycket får dock kod för hälsotillstånd eller för sådan funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga användas som sökbegrepp för planering av insatser och förmedling av arbete.

Kod för hälsotillstånd eller

Kod för hälsotillstånd eller

² Senaste lydelse 2005:725.

³ Senaste lydelse 2005:1195.

för *sådant funktionsbinder* som medför nedsatt arbetsförmåga, för arbetsmarknadspolitiskt program eller insats samt för sökandekategori eller anvisningsgrund får även användas som sökbegrepp för tillsyn, uppföljning, utvärdering och framställning av avidentifierad statistik.

för *sådan funktionsnedsättning* som medför nedsatt arbetsförmåga, för arbetsmarknadspolitiskt program eller insats samt för sökandekategori eller anvisningsgrund får även användas som sökbegrepp för tillsyn, uppföljning, utvärdering och framställning av avidentifierad statistik.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om begränsningar i övrigt av de sökbegrepp som får användas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

Härigenom föreskrivs att 5 och 13 §§ lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen får behandla personuppgifter för att tillhandahålla information som behövs inom Arbetsförmedlingens verksamhet som underlag i uppföljnings-, analys- och utvärderingsarbete.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen får vidare behandla personuppgifter för att tillhandahålla information till riksdagen eller regeringen eller till annan för att fullgöra uppgiftslämnande i enlighet med lag eller förordning. I övrigt gäller 9 § första stycket d och andra stycket personuppgiftslagen (1998:204).

13 §

Sådana känsliga personuppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen (1998:204) samt sådana personuppgifter som avses i 9 §

Sådana känsliga personuppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen (1998:204) samt sådana personuppgifter som avses i 9 §

---

¹ Senaste lydelse 2007:412.

andra stycket och 10 § denna lag får inte användas som sökbegrepp. *Uppgift om kod för funktionshinder får dock användas som sökbegrepp för att framställa aidentifierad statistik.*

andra stycket och 10 § denna lag får inte användas som sökbegrepp.

Med undantag från förbudet i första stycket får dock kod för hälsotillstånd eller för sådan funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, för arbetsmarknadspolitiskt program eller insats samt för sökandekategori eller anvisningsgrund användas som sökbegrepp för tillsyn, uppföljning, utvärdering och framställning av aidentifierad statistik.

Regeringen får meddela föreskrifter om begränsningar i övrigt av de sökbegrepp som får användas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

3 Bakgrund och gällande rätt

3.1 Arbetsförmedlingens uppdrag och verksamhet

Arbetsförmedlingen ansvarar för den offentliga arbetsförmedlingen och dess arbetsmarknadspolitiska verksamhet. Utgångspunkterna för hur Arbetsförmedlingen ska bedriva sin verksamhet finns i förordningen (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen. Där framgår bl.a. att Arbetsförmedlingen ska verka för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt genom att effektivt sammanföra dem som söker arbete med dem som söker arbetskraft. Vidare framgår att Arbetsförmedlingens verksamhet ska utformas så att den bedrivs på ett effektivt, enhetligt och rättssäkert sätt.

Arbetsförmedlingen har getts ett tydligare och allt större ansvar för de grupper av människor som typiskt sett står långt från arbetsmarknaden, dvs. grupper som generellt sett visat sig ha svårare än andra att få arbete. Detta har medfört att insatser har införts som riktar sig särskilt till grupper som nyanlända invandrare, långtidssjukskrivna och personer som har varit föremål för åtgärder inom kriminalvården. Den senast tillkomna gruppen är personer som har fått maximal tid med sjukpenning eller tidsbegränsad sjukersättning (se prop. 2009/10:45). I och med att lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare träder i kraft den 1 december 2010 kommer Arbetsförmedlingens ansvar för gruppen nyanlända invandrare utvidgas ytterligare. Dessa förändringar har medfört

ett ökat behov för Arbetsförmedlingen att kunna hantera olika typer av personuppgifter som många gånger kan vara av känslig natur.

3.2 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens uppdrag och verksamhet

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) ansvarar för tillsyn över arbetslöshetsförsäkringen, arbetslöshetskassorna och över Arbetsförmedlingens handläggning av ärenden som har samband med arbetslöshetsförsäkringen. Utgångspunkten för hur IAF ska bedriva sin verksamhet regleras i förordningen (2007:906) med instruktion för Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen. Av instruktionen framgår bl.a. att IAF ska granska Arbetsförmedlingens utbetalning av statsbidrag till arbetslöshetskassorna. Det framgår även att IAF ska granska handläggningen och rutinerna för handläggningen av ärenden hos Arbetsförmedlingen som påverkar rätten till arbetslöshetsersättning. IAF ska även granska handläggningen av och rutinerna för handläggningen av ärenden hos Arbetsförmedlingen om återkallande av anvisningar till arbetsmarknadspolitiska program och påtala de brister som inspektionen har funnit vid sin granskning. IAF ska dessutom verka för att säkerställa att arbetslöshetsersättning betalas ut endast till de som är berättigade till sådan ersättning samt följa utvecklingen på arbetslöshetsförsäkringens område och ta de initiativ till åtgärder som uppföljningen ger anledning till.

3.3 Dataskyddsdirektivet och personuppgiftslagen

Informationsteknikens utveckling och den ökande användningen av denna teknik för behandling av information om individer, medför ett särskilt behov av skydd mot sådan användning av individrelaterad information som kan anses utgöra ett otillbörligt

intrång i den personliga integriteten. Regleringen för sådan behandling av information har utarbetats såväl i internationella sammanhang som i nationell lagstiftning.

De grundläggande bestämmelserna om behandling av personuppgifter finns i personuppgiftslagen (1998:204). Genom lagen genomfördes Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (Dataskyddsdirektivet). Personuppgiftslagen är generellt tillämplig, men om det i en annan lag eller i en förordning har meddelats avvikande bestämmelser så gäller de bestämmelserna. Sedan slutet av 1990-talet har det utöver personuppgiftslagen utarbetats en stor mängd särskilda s.k. registerförfattningar med bestämmelser om behandling av personuppgifter, däribland lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen. Syftet med de särskilda registerförfattningarna har varit att anpassa regleringen till de särskilda behov som myndigheterna har i sina respektive verksamheter samt att göra avvägningar mellan behovet av effektivitet i berörd verksamhet och behovet av skydd för den enskildes integritet.

Behandling av känsliga personuppgifter enligt personuppgiftslagen

För behandling av vissa typer av personuppgifter gäller enligt personuppgiftslagen särskilda restriktioner. Det är enligt huvudregeln förbjudet att behandla uppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening. Det är även förbjudet att behandla sådana personuppgifter som rör hälsa eller sexualliv. Dessa uppgifter kallas med en samlingsbeteckning känsliga personuppgifter.

Lagen innehåller dock en rad undantag från förbudet mot behandling av känsliga personuppgifter. Känsliga personuppgifter får för det första behandlas om den enskilde lämnat sitt uttryckliga samtycke till behandlingen eller själv offentliggjort uppgifterna på ett tydligt sätt. Känsliga personuppgifter får också behandlas exempelvis om behandlingen är nödvändig för att den personuppgiftsansvarige ska kunna fullgöra sina skyldigheter eller utöva sina rättigheter inom arbetsrätten, för att någons vitala intressen ska kunna skyddas i fall då den registrerade inte kan lämna sitt samtycke eller för att rättsliga anspråk ska kunna fastställas, göras gällande eller försvaras. Känsliga personuppgifter får vidare behandlas för hälso- och sjukvårdsändamål. Även viss behandling för forsknings- och statistikändamål är undantagen från förbudet mot behandling av känsliga personuppgifter.

Regleringen av behandlingen av känsliga personuppgifter i personuppgiftslagen följer i princip motsvarande reglering i Dataskyddsdirektivet. Direktivet medger emellertid att medlemsstaterna i sin nationella lagstiftning beslutar om andra undantag från förbudet mot behandling av känsliga uppgifter än de som anges i dataskyddsdirektivet, om undantaget kan motiveras utifrån hänsyn till ett viktigt allmänt intresse och under förutsättning att lämpliga skyddsåtgärder vidtas. Den nationella lagstiftningen kan således innehålla ytterligare undantag från förbudet mot behandling av känsliga personuppgifter.

Enligt personuppgiftslagen får regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer, om det behövs med hänsyn till ett viktigt allmänt intresse, meddela föreskrifter om ytterligare undantag från förbudet att behandla känsliga uppgifter. Enligt 8 § personuppgiftsförordningen (1998:1191) får exempelvis känsliga personuppgifter i löpande text behandlas av en myndighet om uppgifterna har lämnats i ett ärende eller är nödvändiga för handläggningen av det.

3.4 E-förvaltning

E-förvaltning är en form av verksamhetsutveckling genom vilken den offentliga förvaltningen kontinuerligt drar nytta av informations- och kommunikationsteknik (IT) kombinerad med organisatoriska förändringar och ny kompetens för att förbättra sin verksamhet. Att kontinuerligt bli mer produktiv och effektiv är en central och naturlig del av myndigheternas uppdrag och IT är ett viktigt verktyg för att uppnå det målet. Benämningen e-förvaltning används också för att beskriva statsförvaltningens användning av IT för utbyte av information och tjänster med medborgare, företag och andra delar av förvaltningen.

E-förvaltning är ett prioriterat område för regeringen. År 2007 tillsatte regeringen en statssekreterargrupp, och som stöd till denna även en interdepartemental arbetsgrupp, i syfte att stärka styrningen av den förvaltningsgemensamma utvecklingen. Vidare tillsattes i mars 2009 den s.k. e-delegationen med uppdrag att samordna myndigheternas IT-baserade utvecklingsprojekt och skapa goda möjligheter för myndighetsövergripande samordning. E-delegationen har avgett tre betänkanden med förslag till strategier för myndigheternas arbete (SOU 2009:86, SOU 2010:20 och SOU 2010:62).

Ärendehanteringssystem

Flera myndigheter, exempelvis Försäkringskassan, Migrationsverket och Polisen, har genom ändringar i respektive myndighets registerförfattning fått författningsstöd till digitalisering av akter som kan ingå i ett ärendehanteringssystem. I en elektronisk akt samlas all information i ett ärende i elektronisk form. Inkomna handlingar skannas, dvs. läses in på medium för automatiserad behandling och överförs till akten. Handlingar som upprättas av handläggande myndighet såsom journal, föredragningspromemorior eller beslut sparas digitalt i akten. Ett digitalt ärendehanteringssystem innebär således att

papperslagring av uppgifter ersätts med lagring på medium för automatiserad behandling.

3.5 Lagen om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten trädde i kraft den 2 augusti 2002 och ersatte då lagen (1994:459) om arbetsförmedlingsregister. Lagen innehåller de särregler som har ansetts nödvändiga för Arbetsförmedlingens del i förhållande till reglerna i personuppgiftslagen (1998:204).

Lagen är tillämplig vid behandling av personuppgifter i Arbetsförmedlingens verksamhet gällande arbetssökande, arbetsgivare, kontaktpersoner och andra personer som omfattas av denna verksamhet.

I lagen finns även särskilda bestämmelser om vilka personuppgifter som får behandlas i en databas. Med databas i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten förstås enligt lagen en samling personuppgifter som med hjälp av automatiserad behandling används gemensamt i verksamheten för de ändamål som föreskrivs i lagen.

Ändamål

I lagen anges ett antal ändamål för vilka personuppgifter får behandlas. Ändamålsbestämmelserna tar i första hand sikte på behandling av personuppgifter i Arbetsförmedlingens egen verksamhet (de s.k. primära ändamålen). Personuppgifter får enligt dessa bestämmelser behandlas för handläggning av ärenden som rör den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, publicering av platsinformation, planering, metodutveckling, tillsyn, uppföljning, resultatredovisning och utvärdering av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Därutöver innehåller lagen bestämmelser om tillåten behandling för utlämnande av personuppgifter till externa mottagare som behöver uppgifterna i sina respektive verksamheter (de s.k. sekundära ändamålen). Arbetsförmedlingen får behandla personuppgifter för Försäkringskassans, Centrala studiestödsnämndens och arbetslöshetskassornas verksamhet, som underlag för beslut om och kontroll av förmåner, ersättningar och stöd. Vidare får databasen användas för Skatteverkets verksamhet som underlag för beslut om kontroll av skatt, för sådan verksamhet vid IAF som avser tillsyn och utfärdande av intyg, för att tillhandahålla uppgifter till Kronofogdemyndigheten för dess verksamhet rörande underlag för bedömning om utmätningsbar egendom samt för socialnämndernas verksamhet som underlag för beslut och kontroll av ekonomiskt bistånd. Slutligen får databasen användas för framställning av aidentifierad statistik och för samarbete på det arbetsmarknadspolitiska området inom Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt enligt överenskommelsen den 6 mars 1982 om en gemensam nordisk arbetsmarknad.

Behandling av känsliga personuppgifter

Av 8 § i Arbetsförmedlingens registerlag framgår att Arbetsförmedlingen får behandla känsliga personuppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen och personuppgifter om lagöverträdelse m.m. som avses i 21 § personuppgiftslagen om uppgifterna har lämnats i ett ärende eller är nödvändiga för handläggningen. Detta innebär dock inte att nämnda personuppgifter får behandlas i en arbetsmarknadspolitisk databas.

Enligt huvudregeln i Arbetsförmedlingens registerlag får känsliga personuppgifter inte registreras i en arbetsmarknadspolitisk databas. I 9 § görs dock undantag från huvudregeln för behandling av känsliga personuppgifter om

etniskt ursprung eller som rör hälsa. Undantaget möjliggör behandling av sådana uppgifter under förutsättning att skriftligt samtycke har inhämtats från den enskilde och att uppgifterna har lämnats i eller är nödvändiga för handläggningen av ett ärende. Uppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott m.m. får enligt 10 § inte behandlas i en arbetsmarknadspolitisk databas. Förbudet gäller även om den enskilde lämnat sitt samtycke till behandlingen.

Personuppgifter om sociala förhållanden, omdömen, slutsatser eller andra värderande upplysningar om en enskild definieras i registerlagen som ömtåliga personuppgifter. I 9 § framgår att även vid behandling av ömtåliga personuppgifter krävs det att skriftligt samtycke inhämtats från den enskilde och att uppgifterna har lämnats i eller är nödvändiga för handläggningen av ett ärende.

En enskild kan när som helst återkalla ett tidigare lämnat samtycke. Ytterligare personuppgifter om den registrerade får därefter inte behandlas.

Regeringens budgetproposition för 2011

Regeringen överlämnade den 12 oktober 2010 budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1) till riksdagen.

Propositionen innehåller bl.a. förslag till ändringar i lagen om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Förslagen utgör huvudsakligen följdändringar med anledning av den s.k. etableringsreformen. Vissa förslag syftar dock till att mer allmänt göra lagen mer ändamålsenlig och bättre anpassad till Arbetsförmedlingens uppdrag och verksamhet.

I propositionen föreslås att lagens tillämpningsområde vidgas till att även omfatta handläggning av ärenden om ersättning enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för nyanlända invandrare och av ärenden om mottagande av nyanlända för bosättning enligt förordningen (2010:408) om mottagande för

bosättning av vissa nyanlända invandrare. Det föreslås vidare att Arbetsförmedlingen ska ges möjlighet att behandla personuppgifter för tillhandahållande av information som behövs inom Migrationsverkets verksamhet som underlag för beslut om bistånd enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. och att Migrationsverket får medges direktåtkomst till dessa uppgifter.

Det föreslås också att Arbetsförmedlingen ska få behandla personuppgifter för publicering av information om kompletterande aktörer och att en enskild arbetssökande ska kunna medges direktåtkomst till dessa uppgifter samt till de uppgifter som ingår i arbetsgivares platsannonser. Arbetsförmedlingen ska också få behandla personuppgifter för publicering av ansökningar om anställning och arbetsgivare ska kunna medges direktåtkomst till dessa uppgifter.

Arbetsförmedlingen föreslås vidare få behandla personuppgifter för att tillhandahålla uppgifter till riksdagen eller regeringen eller till annan för att fullgöra uppgiftslämnande enligt lag eller förordning. Det klargörs också att Arbetsförmedlingen får tillämpa den s.k. finalitetsprincipen i 9 § första stycket d och andra stycket personuppgiftslagen (1998:204).

Slutligen föreslås att Arbetsförmedlingens möjligheter att använda sig av sökbegrepp utvidgas.

Lagrådet har endast haft vissa lagtekniska synpunkter på förslagen i regeringens lagrådsremiss Utökade möjligheter för behandling av personuppgifter hos Arbetsförmedlingen, som föregick propositionen.

Förslagen föreslås träda i kraft den 31 januari 2011.

Borttagande av samtyckeskravet för behandling av känsliga och ömtåliga personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Promemorian Borttagande av samtyckeskravet för behandling av känsliga och ömtåliga personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten (Ds 2010:33) innehåller ett förslag till ändring i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Även denna ändringen är i huvudsak en följdändring med anledning av den s.k. sjukförsäkringsreformen (se bl.a. prop. 2009/2010:45) och den s.k. etableringsreformen (se prop. 2009/10:60) och kompletterar redan tidigare remitterade förslag till ändringar i samma lag (se Ds 2010:23). Vidare syftar även detta förslag till att mer allmänt göra registerlagen modernare, mer ändamålsenlig och bättre anpassad till Arbetsförmedlingens uppdrag och verksamhet.

I promemorian föreslås att kravet på skriftligt samtycke för behandling av känsliga och ömtåliga personuppgifter ska tas bort. Det ska dock alltjämt krävas att uppgifterna har lämnats i ett ärende eller är nödvändiga för handläggningen av det.

Förslaget föreslås träda i kraft den 1 februari 2011.

3.6 Lagen om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

Lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen trädde i kraft den 1 juli 2006. Lagen är en speciallag om behandling av personuppgifter hos Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF). Lagen bygger på personuppgiftslagen (1998:204) och innehåller de särregler som har ansetts nödvändiga för IAF:s verksamhet.

Lagen är tillämplig vid behandling av personuppgifter i sådan verksamhet vid IAF som gäller tillsyn, uppföljning, registrering

av uppgifter om arbetslöshetskassor, utfärdande av intyg, framtagande av statistik samt rapportering av vissa uppgifter till Arbetsförmedlingen.

I lagen finns även särskilda bestämmelser om vilka personuppgifter som får behandlas i en databas. Med databas i IAF:s verksamhet avses en samling uppgifter som med hjälp av automatiserad behandling används gemensamt för de ändamål som anges i lagen.

Ändamål

Ändamålsbestämmelserna tar i första hand sikte på behandling av personuppgifter i IAF:s tillsynsverksamhet (de s.k. primära ändamålen). Personuppgifter får enligt dessa bestämmelser behandlas för tillsyn över arbetslöshetskassorna och uppföljning av arbetslöshetsförsäkringen. Vidare får personuppgifter behandlas för tillsyn över rutiner för och handläggning av ärenden hos Arbetsförmedlingen som påverkar arbetslöshetsförsäkringen eller tillsyn över återkallade av anvisningar till arbetsmarknadspolitiska program. Personuppgifter får även behandlas för registrering av uppgifter enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor och som underlag för kontroll vid utfärdande av intyg.

Därutöver omfattar IAF:s registerlag även bestämmelser om tillåten behandling för utlämnande av sådana personuppgifter till Arbetsförmedlingen som behövs inom förmedlingens verksamhet som underlag i uppföljnings-, analys- och utvärderingsarbete (de s.k. sekundära ändamålen). Dessa uppgifter får med hjälp av automatiserad behandling användas gemensamt i en statistik- och tillsynsdatabas för de ändamål som angetts ovan.

Behandling av känsliga personuppgifter m.m.

Huvudregeln är att ärendeuppgifter som är definierade som känsliga personuppgifter i personuppgiftslagen inte får registreras i statistik- och tillsynsdatan.

Huvudregeln kompletteras emellertid med några undantag som innebär att känsliga personuppgifter om etniskt ursprung och uppgifter som rör hälsa får behandlas under förutsättning att de har lämnats i ett ärende eller är nödvändiga för handläggningen av det. Detsamma gäller personuppgifter om sociala förhållanden, omdömen, slutsatser eller andra värderande upplysningar.

Uppgifter om lagöverträdelser som innefattar brott m.m. får överhuvudtaget inte behandlas i statistik- och tillsynsdatan.

Sökning

Lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen innehåller vissa särskilda restriktioner för sökning i statistik- och tillsynsdatan. Med sökning avses här att man efter att ha angett ett sökbegrepp – t.ex. enstaka ord, en textsträng eller andra teckenkombinationer – på automatiserad väg söker igenom en samling uppgifter för att hitta matchande begrepp, vars förekomst i samlingen av uppgifter därigenom lokaliseras. Härigenom kan sammanställningar av uppgifter upprättas snabbt och enkelt. Om lagen skulle sakna begränsningar för sökmöjligheterna i statistik- och tillsynsdatan, skulle det innebära en påtaglig risk för otillbörliga integritetsintrång.

Känsliga personuppgifter samt i lagen angivna uppgifter av integritetskänslig natur får inte användas som sökbegrepp. Detta inkluderar bl.a. uppgifter om hälsa och etniskt ursprung. Endast uppgift om kod för funktionshinder får användas som sökbegrepp för att framställa avidentifierad statistik. Det är

regeringen som meddelar föreskrifter om begränsningar i övrigt av de sökbegrepp som får användas.

3.7 Sekretess

Sekretess i Arbetsförmedlingens verksamhet

De sekretessregler som gäller i Arbetsförmedlingens verksamhet finns i 28 kap. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Enligt 11 § gäller sekretess för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men och uppgiften förekommer i ett ärende om arbetsförmedling, yrkesvägledning, arbetsvård, eller antagning till arbetsmarknadsutbildning. Detsamma gäller i ärende om stöd eller hjälp vid arbetslöshet eller om andra åtgärder i anställningsfrämjande syfte eller för att främja en enskilds anpassning till arbetslivet. Sekretessen gäller dock inte för beslut i dessa ärenden. Enligt 12 § gäller också sekretess för uppgift om en enskilds affärs- eller driftsförhållanden i ärende om arbetsförmedling och ärende enligt lagstiftningen om anställningsfrämjande åtgärder, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider skada.

Sekretess i Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens verksamhet

Av 28 kap. 13 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) framgår att sekretess gäller i ärende om arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och i ärende om medlemsavgift för arbetslös medlem enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor för uppgift om en enskilds personliga

förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Av 48 g § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och 90 § lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor framgår att Arbetsförmedlingen och arbetslöshetskassorna har en skyldighet att lämna ut vissa uppgifter till IAF. När IAF erhåller sådana uppgifter i sin tillsynsverksamhet överförs sekretessen i enlighet med 11 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen. Den överförda sekretessen enligt 11 kap. 1 § är s.k. sekundär sekretess. Det innebär bl.a. att den gäller för uppgifter som tillsynsmyndigheten får direkt från den myndighet som står under tillsyn och hos vilken den aktuella sekretessbestämmelsen gäller. Lämnas uppgifterna in till IAF från en enskild är den överförda sekretessen däremot inte tillämplig.

Sekretess och informationsutbyte mellan myndigheter

Enligt 8 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen får uppgifter för vilka sekretess gäller inte röjas för bl.a. andra myndigheter, om inte annat framgår av lag eller förordning till vilken lagen hänvisar. När uppgifter ska lämnas mellan myndigheter måste därför hänsyn tas till sekretessregleringen. Enligt 10 kap. 28 § första stycket hindrar dock inte sekretess att uppgifter lämnas till en annan myndighet om uppgiftsskyldighet följer av lag eller förordning. Av 10 kap. 17 § offentlighets- och sekretesslagen framgår vidare att sekretess inte hindrar att en uppgift lämnas till en myndighet, om uppgiften behövs där för tillsyn över eller revision hos den myndighet där uppgiften förekommer.

Offentlighets- och sekretesslagen innehåller ytterligare sekretessbrytande bestämmelser, dvs. bestämmelser som möjliggör utbyte av uppgifter mellan myndigheter utan hinder av sekretess. Av 10 kap. 2 § framgår att sekretessbelagda uppgifter får lämnas från en myndighet till en annan om det är nödvändigt för att den utlämnande myndigheten ska kunna fullgöra sin verksamhet. Bestämmelsen, som är avsedd att tillämpas

restriktivt, medger inte sekretessgenombrott på den grunden att den mottagande myndigheten behöver uppgifterna i sin verksamhet. Enligt 10 kap. 27 §, den s.k. generalklausulen, gäller som huvudregel att en uppgift får lämnas ut till en annan myndighet, om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda. Undantag görs dock för vissa sekretessregler som är av begränsat intresse här. Bedömningen av om uppgiften kan lämnas ut görs av den myndighet som innehar uppgiften.

Bestämmelsen i 6 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen är också viktig i sammanhanget. Den innebär att en myndighet på begäran av en annan myndighet ska lämna ut uppgifter i den mån hinder inte möter på grund av sekretess eller arbetets behöriga gång. Bestämmelsen, som är ett uttryck för den självklara principen att myndigheter så långt möjligt ska samverka med varandra, kan sägas motsvara allmänhetens rätt att få tillgång till handlingar genom offentlighetsprincipen, men utlämnandeskyldigheten är mer vidsträckt och omfattar alla typer av uppgifter som myndigheten förfogar över, bl.a. uppgifter i handlingar som inte är allmänna. Paragrafen innebär att om en myndighet begär att få del av uppgifter hos en annan myndighet och någon sekretessbrytande bestämmelse är tillämplig, så ska uppgifterna lämnas ut. Detsamma gäller givetvis om de begärda uppgifterna är offentliga.

4 Ändringar i Arbetsförmedlingens registerlag

4.1 Reformbehov och utgångspunkter

Bedömning: Det finns behov av ytterligare ändringar i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Utgångspunkten för förslagen bör vara att regleringen ska utgöra en lämplig avvägning mellan intresset av skydd för enskildas personliga integritet och vissa motstående intressen, främst kravet på effektiva och ändamålsenliga rutiner för verksamheten.

Skälen för bedömningen: Arbetsförmedlingens uppdrag har vidgats betydligt sedan den registerlag som i dag styr myndighetens behandling av personuppgifter kom till. Lagen om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten får numera anses föråldrad och illa anpassad till Arbetsförmedlingens nuvarande uppdrag och verksamhet. Den begränsar Arbetsförmedlingens möjligheter att utforma effektiva, enhetliga och rättssäkra rutiner för verksamheten i en utsträckning som inte kan anses motiverad.

I prop. 2010/11:1 föreslår regeringen ett flertal ändringar i lagen som bl.a. syftar till att göra lagen modernare och bättre anpassad till Arbetsförmedlingens nuvarande uppdrag och verksamhet. En av Arbetsmarknadsdepartement nyligen

remitterad promemoria (Ds 2010:33) innehåller förslag som kompletterar förslagen i den ovan nämnda propositionen.

Denna promemoria innehåller ytterligare förslag till ändringar i Arbetsförmedlingens registerlag. Ändringarna har dock samma syfte och inriktning som förslagen i de ovan nämnda lagstiftningsärendena. Förslagen i denna promemoria syftar mer specifikt till att lösa den lagkonflikt som för närvarande finns mellan Arbetsförmedlingens registerlag och patientdatalagen (2008:335) samt till att ge Arbetsförmedlingen möjligheter att utforma handläggningen av ärenden som rör personer som har varit föremål för åtgärder inom kriminalvården på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

Utgångspunkten för lagändringarna bör vara att den föreslagna regleringen ska utgöra en lämplig avvägning mellan intresset av skydd för enskildas personliga integritet och vissa motstående intressen, främst kravet på effektiva och ändamålsenliga rutiner för verksamheten. Det är viktigt att lagen inte hindrar Arbetsförmedlingen från att åstadkomma effektiva rutiner för sin verksamhet, om det inte kan anses motiverat av integritetsskäl av sådan vikt att dessa får anses väga tyngre än effektivitetsintresset.

4.2 Förhållandet till patientdatalagen

Förslag: Förhållandet till patientdatalagen (2008:335) ska regleras i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten på så sätt att det där ska anges att patientdatalagen ska ges företräde i den del av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten som samtidigt utgör hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763).

Skälen för förslaget: Arbetsförmedlingen bedriver till viss del hälso- och sjukvårdsverksamhet enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och är registrerad som vårdgivare i Socialstyrelsens vårdgivarregister. De insatser inom Arbetsförmedlingens verksamhet som anses utgöra hälso- och sjukvård är bl.a. genomförandet av arbetspsykologiska och arbetsterapeutiska utredningar. På denna del av Arbetsförmedlingens verksamhet är patientdatalagen (2008:355) tillämplig. Samtidigt är lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten tillämplig såvitt avser behandlingen av personuppgifter. Detta innebär att två, till viss del oförenliga regelverk, är tillämpliga på denna del av verksamheten samtidigt.

Det är framförallt gallringsreglerna som skiljer sig åt i de båda lagarna. Enligt lagen om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten ska uppgifter om arbetssökande i en arbetsmarknadspolitisk databas gallras två år efter utgången av det år då behandlingen av uppgifterna har avslutats i ett ärende. I patientdatalagen finns däremot ett krav på att en journalhandling, som innehåller personuppgifter av känslig natur, ska bevaras minst tio år efter det att den sista uppgiften fördes in i handlingen.

För att tydliggöra hur konflikten mellan dessa båda lagar ska hanteras bör förhållandet mellan patientdatalagen och Arbetsförmedlingens registerlag uttryckligen regleras. Patientdatalagen bör ges företräde i den mån den är tillämplig i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. I denna del av verksamheten ska Arbetsförmedlingens egen personuppgiftslag således inte tillämpas. En bestämmelse av den innebörden bör således föras in i lagen om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

4.3 Behandling av personuppgifter om lagöverträdelse m.m.

Förslag: Arbetsförmedlingen ska ges möjlighet att behandla personuppgifter om lagöverträdelser som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden även i en arbetsmarknadspolitisk databas under förutsättning att uppgifterna har lämnats i ett ärende eller nödvändiga för handläggningen av det.

Skälen för förslaget: Av 8 § i Arbetsförmedlingens registerlag framgår att Arbetsförmedlingen får behandla sådana personuppgifter om lagöverträdelser m.m. som avses i 21 § personuppgiftslagen om uppgifterna har lämnats i ett ärende eller är nödvändiga för handläggningen. Enligt 10 § samma lag får dock nämnda personuppgifter inte behandlas i en arbetsmarknadspolitisk databas. Denna typ av personuppgifter måste således hanteras manuellt hos Arbetsförmedlingen.

Arbetsförmedlingen och Kriminalvården har sedan några år regeringens uppdrag att samverka för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden för personer som varit föremål för åtgärder inom kriminalvården. Myndigheterna samarbetar avseende både resurser och kompetens för att gemensamt motverka fortsatt utanförskap för denna grupp. Särskilda kvalificeringsgrunder för dessa personer har också införts för vissa arbetsmarknadspolitiska program och andra insatser. En av målgrupperna för nystartsjobb är t.ex. personer som har dömts till fängelse och beviljats vistelse utanför anstalt enligt 54 § lagen (1974:203) om kriminalvård i anstalt alternativt är villkorligt frigivna men ännu inte har fullgjort ett år av prøvotiden. De personer som tillhör denna målgrupp har också möjlighet att anvisas till jobbgaranti för ungdomar och jobb- och utvecklingsgarantin utan att uppfylla några andra kvalificeringskrav.

Eftersom uppgifter om att någon är eller har varit föremål för åtgärder inom kriminalvården enligt nuvarande reglering inte får behandlas i en arbetsmarknadspolitisk databas är Arbetsförmedlingen i princip förhindrad att handlägga de ärenden som rör målgruppen i ärendehanteringssystemet AIS. Redan av anvisningsbeslutet framgår ju exempelvis att personen i fråga har varit föremål för åtgärder inom kriminalvården.

Mot bakgrund av det uppdrag som Arbetsförmedlingen i dag har att verka för denna grupps integrering på arbetsmarknaden, bör Arbetsförmedlingen ges rimliga förutsättningar att hantera de ärenden som rör målgruppen. Insatserna för målgruppen måste också kunna följas upp och utvärderas på ett bra sätt.

Till detta kommer att det även i ärenden om etableringsinsatser enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare i vissa fall kan komma att finnas behov av att behandla personuppgifter av nu aktuellt slag. Uppgifter om att en nyanländ invandrare har varit dömd för brott eller föremål för frihetsberövande i ett annat land kan vara sådan information som Arbetsförmedlingen får från Migrationsverket, om informationen är relevant för etableringsprocessen, t.ex. vid kartläggningen av den nyanländes hälsa, utbildning och arbetslivserfarenhet.

Arbetsförmedlingen har således i dag ett berättigat behov av att kunna behandla även uppgifter om lagöverträdelser m.m. i sitt ärendehanteringssystem. Detta behov får anses väga tyngre än integritetsintresset. Eftersom dessa uppgifter är av integritetskänslig natur bör de emellertid behandlas på samma sätt som känsliga och ömtåliga personuppgifter. Uppgifterna bör således endast få behandlas i en arbetsmarknadspolitisk databas om de har lämnats i ett ärende eller är nödvändiga för handläggningen av det. Ytterligare begränsningar av möjligheterna att behandla denna typ av personuppgifter kan komma att göras i förordning.

5 Ändringar i Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens registerlag

5.1 Reformbehov och utgångspunkter

Bedömning: Det finns behov av ändringar i lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen. Utgångspunkten för förslagen bör vara att regleringen ska utgöra en lämplig avvägning mellan intresset av skydd för enskildas personliga integritet och kravet på vissa motstående intressen, främst kravet på effektiva och ändamålsenliga rutiner för verksamheten.

Skälen för bedömningen: Med anledning av den reform som genomförts för personer som fått maximal tid med sjukpenning eller sjukersättning (se prop. 2009/10:45) har det uppstått ett behov av utvidga de sökbegrepp som IAF får använda sig av enligt lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen. Vidare bör IAF:s registerlag anpassas och uppdateras för att förhindra att den begränsar myndighetens möjligheter att bedriva en effektiv och rättssäker verksamhet. IAF bör därför få förutsättningar för att kunna fullgöra uppdrag som myndigheten fått från riksdagen och regeringen. Detsamma gäller möjligheten att kunna fullgöra

uppgiftslämnande för annan i enlighet med lag eller förordning. Det bör också tydliggöras att Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen får behandla personuppgifter om det är förenligt med den s.k. finalitetsprincipen i personuppgiftslagen (1998:204).

Utgångspunkten för förslagen bör vara att den föreslagna regleringen ska utgöra en lämplig avvägning mellan intresset av skydd för enskildas personliga integritet, främst kravet på effektiva och ändamålsenliga rutiner för verksamheten. Det är viktigt att lagen inte hindrar IAF från att bedriva en effektiv verksamhet, om det inte kan anses motiverat av integritetsskäl av sådan vikt att det anses väga tyngre än effektivitetsintresset.

5.2 Utvidgning av de sekundära ändamålen

Förslag: Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen ska uttryckligen ges möjlighet att behandla personuppgifter för att tillhandahålla uppgifter till riksdagen eller regeringen eller till annan för att fullgöra uppgiftslämnande i enlighet med lag eller förordning. Det ska också tydliggöras att Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen får behandla personuppgifter om det är förenligt med den s.k. finalitetsprincipen i personuppgiftslagen (1998:204).

Skälen för förslaget: Lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen bygger på en uppdelning i primära och sekundära ändamål. Den angivna uppdelningen har gett upphov till tolkningsproblem vid tillämpningen. En fråga som har aktualiserats är om personuppgifter som har behandlats i enlighet med vissa primära ändamål även kan lämnas ut till andra eller om det måste finnas ett specifikt sekundärt ändamål för varje typ av utlämnande. Frågan uppkommer eftersom personuppgiftslagens definition av begreppet behandling av personuppgifter även innefattar

utlämnande genom översändande, spridning eller annat tillhandahållande av uppgifter. En annan fråga har varit om personuppgiftslagens s.k. finalitetsprincip kan tillämpas vid sidan av de primära och sekundära ändamålen i lagen.

Enligt finalitetsprincipen gäller som ett grundläggande krav att den personuppgiftsansvarige ska se till att personuppgifter inte behandlas för något ändamål som är oförenligt med det för vilket uppgifterna samlades in. Det regleras dock särskilt i lagen att behandling av personuppgifter för historiska, statistiska och vetenskapliga ändamål inte ska anses oförenlig med de ändamål för vilka uppgifterna samlades in (se 9 § första stycket d och andra stycket personuppgiftslagen [1998:204]). Förhållandet mellan personuppgiftslagen och IAF:s egen registerlag är reglerat så att personuppgiftslagen gäller vid behandling av personuppgifter i IAF:s verksamhet om inte annat följer av IAF:s registerlag. Mot denna bakgrund uppkommer frågan om behandling av personuppgifter med stöd av personuppgiftslagens finalitetsprincip är tillåten för andra ändamål än de som uttryckligen angivits i IAF:s registerlag. Såsom IAF:s registerlag är formulerad i dag skulle det kunna hävdas att regleringen av de primära respektive sekundära ändamålen i lagen är uttömmande. Med en sådan tolkning skulle personuppgifter endast få behandlas för de i lagen angivna ändamålen. IAF skulle därmed vara förhindrad att lämna ut uppgifter som har behandlats i enlighet med de primära ändamålen till t.ex. andra myndigheter, riksdag och regering, i andra fall än de som anges i de sekundära ändamålen.

Förhållandevis ofta uppstår situationer där en behandling av personuppgifter framstår som motiverad utifrån ett viktigt allmänt intresse, men där en sådan behandling inte kan anses ligga inom ramen för något av de i lagen angivna ändamålen. Sådana situationer och behov kan vara svåra att förutse. Det är med andra ord svårt, för att inte säga omöjligt, att på förhand täcka in alla sådana situationer med en uttömmande reglering av tillåtna ändamål. I modernare registerlagar har man därför ofta

tydliggjort att uppräkningsarna av i vart fall de sekundära ändamålen inte är uttömmande.

Personuppgiftsregleringen kan vidare inte inskränka en myndighets skyldighet att lämna ut uppgifter enligt 2 kap. tryckfrihetsförordningen. Det bör vara sekretesslagstiftningen och inte personuppgiftsregleringen som sätter ramarna för vilka uppgifter som får lämnas ut. Om de sekundära ändamålen skulle uppfattas som uttömmande reglerade i IAF:s egen registerlag skulle denna lag i vissa fall riskera att komma i konflikt med offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Utlämnanden som är tillåtna enligt sekretesslagstiftningen skulle med andra ord begränsas av att IAF:s egen registerlag inte tillåter själva behandlingen av uppgifterna.

IAF utövar ett viktigt tillsynsuppdrag avseende arbetslöshetsförsäkringen, arbetslöshetskassorna och Arbetsförmedlingens handläggning av ärenden som har samband med arbetslöshetsförsäkringen. IAF granskar även Arbetsförmedlingens utbetalning av statsbidrag, Arbetsförmedlingens handläggning av och rutiner för handläggning av ärenden som påverkar rätten till arbetslöshetsersättning samt Arbetsförmedlingens handläggning av och rutinerna för handläggning av ärenden om återkallande av anvisningar till arbetsmarknadspolitiska program. I egenskap av tillsynsmyndighet har IAF tillgång till uppgifter som kan vara av betydelse för t.ex. riksdagen och regeringen. Det bör därför uttryckligen anges att IAF får behandla personuppgifter för att tillhandahålla sådan information till riksdagen och regeringen. Det bör vidare, mot bakgrund av den osäkerhet som föreligger vad gäller de sekundära ändamålen, tydliggöras att de sekundära ändamålen i IAF:s registerlag inte är uttömmande. Det bör därför uttryckligen regleras att IAF får behandla personuppgifter för att fullgöra uppgiftslämnande i enlighet med lag eller förordning. Det finns även ett behov av att förtydliga att IAF får behandla personuppgifter i enlighet med personuppgiftslagens s.k. finalitetsprincip. Det har framförallt betydelse för de myndigheter m.fl. som behöver använda sig av uppgifter från

IAF:s statistik- och tillsynsdatasystem ASTAT för forskningsändamål och för framställning av aidentifierad statistik. Liknande regleringar finns redan i exempelvis lagen (2003:763) om behandling av personuppgifter i socialförsäkringens administration, patientdatalagen (2008:355) och lagen (2009:619) om djurskyddskontrollregister.

5.3 Utvidgning av tillåtna sökbegrepp

Förslag: Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen ska få använda kod för hälsotillstånd eller sådan funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, för arbetsmarknadspolitiskt program eller insats samt för sökandekategori eller anvisningsgrund som sökbegrepp för tillsyn, uppföljning, utvärdering och framställning av aidentifierad statistik.

Skälen för förslaget

Allmänt om behandling av känsliga personuppgifter

Enligt personuppgiftslagen är det som huvudregel förbjudet att behandla personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförening eller som rör hälsa eller sexualliv. Som framgått ovan betecknas sådana uppgifter som känsliga personuppgifter. Det finns dock vissa i lagen angivna undantag från förbudet att behandla känsliga personuppgifter, t.ex. då behandlingen är nödvändig i vissa särskilt angivna fall.

Behandling av känsliga personuppgifter hos IAF

I IAF:s statistik- och tillsynsdatas, ASTAT, får inga andra känsliga personuppgifter behandlas än sådana som avslöjar etniskt ursprung eller rör hälsa. För dessa uppgifter samt för andra integritetskänsliga personuppgifter som rör sociala förhållanden eller utgör omdömen, slutsatser eller värderande upplysningar gäller vidare, att uppgifterna ska ha lämnats i ett ärende eller vara nödvändiga för handläggningen av det (9 § lagen [2006:469] om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen). Uppgifter om att någon varit föremål för åtgärder inom exempelvis kriminalvård och socialtjänst får över huvudtaget inte behandlas i tillsyns- och statistikdatabasen (10 §).

Allmänt om sökbegrepp

I en databas eller annan textmassa som har lagrats på medium för automatiserad behandling är det möjligt att genom att ange ett s.k. sökbegrepp i en sökmotor söka igenom den lagrade informationen och hitta de poster där begreppet förekommer. På detta sätt är det möjligt att snabbt göra en sammanställning av uppgifter i en databas. Är en myndighets samlingar av elektroniskt lagrade personuppgifter tillgängliga för sökning utan några begränsningar, uppkommer utan tvivel betydande risker för otillbörliga intrång i enskilda personers integritet. Det är anledningen till att man i myndigheternas särskilda registerlagar som regel har infört begränsningar av vilka sökvägar och sökbegrepp som får användas i myndigheternas system för automatiserad behandling. Genom en begränsning av sökbegreppen uppnås således ett ökat integritetsskydd. Samtidigt innebär sådana begränsningar naturligtvis även en begränsning av registrets eller databasens användbarhet.

Vilka sökbegrepp som får användas hos en myndighet har också betydelse för frågan vad som är att anse som en allmän

handling. Konsekvensen av att en myndighet, genom bestämmelser i lag eller förordning, är rättsligt förhindrad att använda vissa registeruppgifter som sökbegrepp, är att myndigheten inte får ta fram information genom att använda sådana sökvägar. Om en myndighet på grund av en sådan sökbegränsning saknar befogenhet att göra en sammanställning av personuppgifter tillgänglig, kan en enskild person inte heller under åberopande av offentlighetsprincipen få del av informationen. Av 2 kap. 3 § tredje stycket tryckfrihetsförordningen framgår nämligen att en sådan sammanställning inte anses förvarad hos myndigheten. Sammanställningen utgör därmed inte en allmän handling.

Bestämmelser om absoluta förbud mot att använda vissa sökbegrepp är alltså av betydelse för bedömningen av vilka handlingar som utgör allmänna handlingar hos en myndighet. Bestämmelser om för vilka ändamål personuppgifter får behandlas i en myndighets verksamhet, s.k. ändamålsbegränsningar, inskränker däremot inte en myndighets skyldighet enligt offentlighetsprincipen att på begäran av en enskild sammanställa personuppgifter till en s.k. potentiell allmän handling (se bl.a. prop. 2007/08:160 s. 69 f och prop. 2009/10:85 s. 54 f).

Bestämmelserna i tryckfrihetsförordningen kompletteras av offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), som i bl.a. 21 kap. och 28 kap. innehåller bestämmelser om sekretess till skydd för enskildas integritet.

Fler tillåtna sökbegrepp i IAF:s verksamhet

Enligt 13 § lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen får känsliga personuppgifter som huvudregel inte användas som sökbegrepp. Detsamma gäller uppgifter om sociala förhållanden, omdömen, slutsatser eller andra värderande upplysningar om en enskild. Det är vidare förbjudet att som sökbegrepp använda uppgifter

om exempelvis lagöverträdelser och straffprocessuella tvångsmedel samt uppgifter om att den enskilde har vårdats med stöd av socialtjänstlagen eller varit föremål för åtgärd enligt utlänningslagen. Uppgift om kod för funktionshinder får dock användas för att framställa avidentifierad statistik.

Huvudregeln bör alltså vara att känsliga personuppgifter inte ska få användas som sökbegrepp. Starka skäl talar dock för att möjligheterna att använda sig av vissa sökbegrepp bör utvidgas för vissa syften. Detta måste dock göras med stor försiktighet eftersom förekomsten av många sökbegrepp typiskt sett får anses öka risken för integritetsintrång. Det är också viktigt att användningen av sökbegreppen knyts till vissa specifika ändamål som får anses motiverade av allmänna intressen av sådan dignitet att de får anses väga tyngre än skyddet för den personliga integriteten.

För att säkerställa att IAF ska kunna utföra sitt tillsynsuppdrag avseende arbetslöshetsförsäkringen på ett effektivt sätt behöver myndigheten möjlighet att kunna använda sig av sökbegrepp avseende kod för hälsotillstånd eller funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, för arbetsmarknadspolitiskt program och insats samt för sökandekategori och anvisningsgrund. En sådan utvidgning av sökbegreppen kommer att göra det lättare för IAF att granska vissa ärendetyper. Ett konkret exempel på en situation där IAF behöver kunna använda sig av den föreslagna utvidgningen av sökbegreppet är vid framtagning av uppgifter avseende arbetslöshetskassornas handläggningstider. Utan den föreslagna utvidgningen är det svårt för IAF att fastställa handläggningstiden för ärenden om arbetslöshetsersättning för de personer som fått maximal tid med sjukpenning eller sjukersättning i sjukförsäkringen, bl.a. för att säkerställa likabehandling av arbetssökande i arbetslöshetsförsäkringen.

6 Ikraftträdande

Förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2011.

De föreslagna lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Några övergångsbestämmelser har inte bedömts nödvändiga.

7 Konsekvensbeskrivning

7.1.1 Konsekvenser av föreslagna ändringar i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

De föreslagna ändringarna syftar till att effektivisera verksamheten och öka rättssäkerheten hos Arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingen arbetar som många andra myndigheter för att effektivisera verksamheten genom s.k. e-förvaltning. Lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten innehåller vissa begränsningar som försvårar detta utvecklingsarbete.

Med nuvarande begränsningar i lagen är det inte möjligt för Arbetsförmedlingen att i det digitala ärendehanteringssystemet behandla personuppgifter för de personer som kvalificerar sig till olika program utifrån att de varit föremål för insatser inom kriminalvården. Detta medför bl.a. att det inte är möjligt för Arbetsförmedlingen att fatta beslut i ärendehanteringssystemet i dessa ärenden eller att ta fram statistik för uppföljning och utvärdering. Detta innebär i förlängningen att regeringen och riksdagen inte har möjlighet att utvärdera resultatet av de insatser som specifikt riktar sig till målgruppen. Ändringarna ska naturligtvis inte göras enbart för att öka möjligheterna till uppföljning och utvärdering. Det bör dock i sammanhanget poängteras att även utvärderingarna till syvende och sist syftar till att kunna utveckla och effektivisera, både för att skapa

kostnadseffektivitet och för att kunna erbjuda målgruppen fungerande insatser.

Den lagkonflikt som för närvarande föreligger mellan patientdatalagen och Arbetsförmedlingens registerlag leder till en osäkerhet hos tillämparna och bristande rättssäkerhet inom den verksamhet hos Arbetsförmedlingen som samtidigt utgör hälso- och sjukvård. Om handläggarna väljer att tillämpa Arbetsförmedlingens registerlag så begränsar den möjligheterna för den verksamhet inom Arbetsförmedlingen som samtidigt är hälso- och sjukvård att föra digitala journaler vilket innebär en fortsatt osäker hantering och tung administration för handläggarna.

Genom de förändringar i regelverket som här föreslås skapas förutsättningar för en utveckling av verksamheten genom s.k. e-förvaltning vilket anses leda till en mer rättssäker och enhetlig hantering av personuppgifter som även innebär att nämnda verksamheter på ett mer rättssäkert sätt går att utvärdera och följa upp. Vidare innebär förslagen att Arbetsförmedlingens verksamhet underlättas vilket skulle innebära ett frigörande av personella resurser som genom förändringen i stället kan arbeta mer aktivt med att sammanföra arbetssökande och arbetsgivare.

För den enskilde kan det innebära en ökad risk för otillbörliga intrång i den personliga integriteten. Det är därför av största vikt att de utökade möjligheterna endast får tas i bruk då Arbetsförmedlingen arbetsrutiner och system för behörighetstilldelning m.m. på plats som säkerställer ett fullgott integritetsskydd och en fullgod datasäkerhet.

Alternativa lösningar eller inte reglera alls

Om lagkonflikten mellan Arbetsförmedlingens registerlag och patientdatalagen kvarstår kommer det att leda till en fortsatt rättsosäker hantering av journaler inom de verksamheter som samtidigt är hälso- och sjukvård vilket är till nackdel för både myndigheten och den enskilde. Vidare innebär det att

Arbetsförmedlingen inte kommer att kunna föra digitala journaler inom dessa verksamheter.

Om förbudet att digitalt behandla personuppgifter om lagöverträdelse m.m. kvarstår innebär det en fortsatt omfattande administrativ handläggning vid Arbetsförmedlingen med en stor manuell hantering av handlingar för de personer som kvalificerar sig till program och insatser på grund av att de varit föremål för insats inom kriminalvården. Vidare kommer det även fortsättningsvis inte vara möjligt att framställa avidentifierad statistik för nuvarande uppföljningsuppdrag eller framtida sådana där jämförelser är önskvärda. För den enskilde innebär en oförändrad lagstiftning dels att kontakterna med Arbetsförmedlingen inte kan effektiviseras, dels att de insatser som är specifikt riktade till målgruppen inte kan utvärderas eller följas upp. Målgruppen för dessa insatser har många gånger en svag förankring på arbetsmarknaden på grund av brist på arbetslivserfarenhet och en ofullständig utbildning. Det är därför av vikt även för den enskilde att insatserna kan utvärderas för att säkerställa att de verkligen bidrar till ökad etablering på arbetsmarknaden.

En oförändrad lagstiftning innebär även att Arbetsförmedlingens interna arbete för en effektivare handläggning genom s.k. e-förvaltning försvåras.

Ekonomiska konsekvenser

Arbetsförmedlingen bedriver ett utvecklingsprojekt för att byta ut nuvarande ärendehanteringssystem. Kostnader för lagförslagen i denna promemoria är hänförliga till nämnda projekt och bekostas således inom redan beslutat utvecklingsprojekt. Dessa lagförslag bedöms därför endast ge effektiviseringsvinster.

Konsekvenser av Sveriges internationella åtaganden

Förslagen förväntas inte ha några konsekvenser som påverkar Sveriges åtaganden inom EU.

The International Labour Organization (ILO) konvention (nr 168) om främjande av sysselsättning och skydd vid arbetslöshet som kompletterar bl.a. ILO:s konvention (nr 122) om sysselsättningspolitik berör den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Konventionen innehåller dock inga regler om behandling av personuppgifter.

Vidare har ILO antagit riktlinjer som berör behandling av personuppgifter för arbetstagare hos arbetsgivare, Protection of workers' personal data – An ILO code of practice (ILO 1997). Riktlinjerna är inte rättsligt bindande men syftar till att ge vägledning i såväl övergripande regleringsfrågor som mer praktiska frågor som berör den enskilda arbetsplatsen. Riktlinjerna tar bl.a. upp frågor kring behandling av uppgifter om kriminalitet och hälsa. Av riktlinjerna framgår att såsom arbetstagare inbegrips även arbetssökanden. Riktlinjerna ger dock snarare intrycket av att behandla förhållandet mellan arbetssökande och arbetsgivare än förhållandet mellan en arbetssökande och en offentlig arbetsförmedling.

I Svenska ILO-kommitténs remissyttrande över Ds 2010:23 Ändringar i Arbetsförmedlingens personuppgiftslag har kommittén bedömt att det inte finns några konventioner som behandlar frågorna i den promemorian och att förslagen därför inte kan anses strida mot Sveriges åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner.

Inte heller förslagen i denna promemoria bedöms strida mot några åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner.

Konsekvenser för jämställdhet, miljö och små företag

Förslagen bedöms inte få några särskilda konsekvenser för jämställdheten.

Förslagen innebär bl.a. att Arbetsförmedlingen kommer att få ökad möjlighet att digitalisera akterna inom den verksamhet som samtidigt är hälso- och sjukvård. En högre grad av digital hantering leder till en lägre förbrukning av pappersvaror samt färre transporter i samband med posthantering. Förslaget bedöms endast ha positiva konsekvenser för miljön.

Förslaget bedöms inte ha några konsekvenser för små företag.

Övriga konsekvenser

De föreslagna lagändringarna skapar förutsättningar för en mer rättssäker och effektiv hantering av personuppgifter hos Arbetsförmedlingen vilket är positivt dels för Arbetsförmedlingen och andra inblandade myndigheters verksamheter, dels för den enskilde individen.

Utgångspunkten för förslagen i promemorian har varit att förslagen ska utgöra en lämplig avvägning mellan intresset av skydd för enskildas personliga integritet och kravet på effektiva och ändamålsenliga rutiner för Arbetsförmedlingens verksamhet. Syftet med förslagen har varit att ge Arbetsförmedlingen bättre förutsättningar att utöva en rättssäker och effektiv verksamhet. För att uppnå det önskade resultatet har de föreslagna ändringarna i registerlagen bedömts som nödvändiga att genomföra. Förslagen bedöms kunna medföra en viss ökad risk för intrång i den personliga integriteten men riskerna bedöms dock inte vara så allvarliga att integritetsintrånget i detta fall får anses väga tyngre än intresset av att åstadkomma effektiva och ändamålsenliga rutiner för verksamheten.

7.1.2 Konsekvenser av föreslagna ändringar i lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

De föreslagna ändringarna syftar till att effektivisera hanteringen av personuppgifter hos IAF.

Problembeskrivning

IAF ansvarar för tillsyn över arbetslöshetsförsäkringen, arbetslöshetskassorna och över Arbetsförmedlingens handläggning av ärenden som har samband med arbetslöshetsförsäkringen. För att IAF ska kunna utföra sitt tillsynsuppdrag på ett effektivt och rättssäkert sätt krävs att myndigheten har möjlighet att elektroniskt behandla personuppgifter som omfattas av IAF:s uppdrag. Lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen medför begränsade möjligheter för IAF att kunna använda sig av de sökbegrepp som myndigheten behöver för att kunna fullgöra sitt uppdrag. Vidare föreligger det vissa oklarheter kring huruvida uppräkningsreglerna för de sekundära ändamålen är uttömmande reglerade i lagen. Genom de förändringar som föreslås i denna promemoria ges IAF bättre förutsättningar att utföra sitt uppdrag på ett mer effektivt och rättssäkert sätt.

Alternativa lösningar eller att inte reglera alls

Att kunna använda kod för hälsotillstånd eller sådan funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga som sökbegrepp är en förutsättning för att IAF ska kunna bedriva en effektiv tillsyn. Ett exempel på en situation när den föreslagna utvidgningen är nödvändig är vid framtagande av uppgifter avseende arbetslöshetskassornas handläggningstider rörande de

personer som fått maximal tid med sjukpenning eller sjukersättning i sjukförsäkringen, bl.a. för att säkerställa likabehandling av arbetssökande i arbetslöshetsförsäkringen. En manuell hantering avseende dessa ärenden innebär ett omfattande tids- och resursutnyttjande som medför att myndigheten inte kan bedriva en effektiv tillsyn. Mot bakgrund av ovanstående så bedöms det inte praktiskt möjligt att inte införa en möjlighet för IAF att använda kod för hälsotillstånd eller sådan funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga som sökbegrepp.

Vad gäller förslaget om att IAF ska få behandla personuppgifter för att tillhandahålla information till riksdagen eller regeringen eller annan för att fullgöra uppgiftslämnande i enlighet med lag eller förordning så bedöms det nödvändigt för att tydliggöra att IAF får behandla personuppgifter för de uppdrag och uppgiftsskyldigheter som åläggs dem av riksdag och regering. Förslaget om att IAF omfattas av den s.k. finalitetsprincipen är också nödvändigt för att IAF ska kunna behandla personuppgifter på ett rättssäkert sätt. En oförändrad lagstiftning i detta avseende kommer att medföra att den osäkerhet som föreligger i dag om hur lagen ska tolkas fortsättningsvis kommer att bestå.

Ekonomiska konsekvenser

Förslagen bedöms medföra positiva effekter för IAF genom att myndigheten kan uppnå en mer effektiv verksamhet. Regeringen bedömer dock att förslagen inte medför några nämnvärda ekonomiska konsekvenser för IAF.

Konsekvenser av Sveriges internationella åtaganden

Förslaget bedöms inte ha några konsekvenser som påverkar Sveriges åtaganden inom EU.

Vad gäller Sveriges åtaganden enligt ratificerade International Labour Organization (ILO) konventioner görs följande bedömning. Vare sig konvention nr (122) om sysselsättningspolitik berör den arbetsmarknadspolitiska verksamheten eller konvention nr (168) om främjande av sysselsättning och skydd vid arbetslöshet och den därtill kompletterande rekommendationen nr (176) innehåller några regleringar avseende behandling av personuppgifter. Förslagen bedöms därför inte vara oförenliga med Sveriges åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner.

Vad gäller de riktlinjer angående skydd för arbetstagares personuppgifter – Protection of workers' personal data – An ILO code of practice (ILO 1997) som ILO antog 1996 så görs följande bedömning. Riktlinjerna är inte rättsligt bindande utan syftar till att verka som vägledning i övergripande regleringsfrågor. De förslag som föreslås för IAF i denna promemoria behandlar samma rättsliga frågor som behandlades i Ds 2010:23. Mot bakgrund av att Svenska ILO-kommittén i sitt remissyttrande avseende Ds 2010:23 bedömde att förslagen inte kunde anses strida mot Sveriges åtaganden enligt ratificerade konventioner så görs bedömningen i denna promemoria att inte heller de förslag som avser IAF strider mot Sveriges åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner.

Övriga konsekvenser

Förslagen bedöms ge IAF bättre förutsättningar att utöva sitt uppdrag samt skapa förutsättningar för en mer rättssäker och effektiv hantering av personuppgifter hos IAF vilket är positivt för såväl IAF som för enskilda.

Utgångspunkten för förslagen i promemorian har varit att förslagen ska utgöra en lämplig avvägning mellan intresset av skydd för enskildas personliga integritet och kravet på effektiva och ändamålsenliga rutiner för IAF:s verksamhet. Syftet med förslagen har varit att ge IAF bättre förutsättningar att utöva en

rättssäker och effektiv verksamhet. För att uppnå det önskade resultatet har de föreslagna förändringarna i IAF:s registerlag bedömts som nödvändiga att genomföra. Förslagen bedöms kunna medföra en viss ökad risk för intrång i den personliga integriteten men riskerna bedöms dock inte vara så allvarliga att integritetsintrånget i detta fall får anses väga tyngre än intresset av att åstadkomma effektiva och ändamålsenliga rutiner för verksamheten.

Konsekvenser för jämställdhet, miljö och små företag

Förslagen innebär att IAF får utvidgade sökbegrepp genom att myndigheten ges möjlighet att söka på kod för hälsotillstånd eller sådan funktionsnedsättning och att IAF får behandla personuppgifter för att tillhandahålla information till riksdagen eller regeringen eller annan för att fullgöra uppgiftslämnande i enlighet med lag eller förordning. Det sistnämnda förslaget innebär även ett tydliggörande av att uppräknings av de sk. sekundära ändamålen i lagen inte är en uttömmande uppräknings samt att IAF omfattas av den s.k. finalitetsprincipen. Sammantaget medför förslagen att IAF ges bättre förutsättningar att utöva sitt uppdrag samt att regelverket avseende för vilka ändamål IAF får behandla personuppgifter för annan tydliggörs. Mot bakgrund av att det som föreslås i denna promemoria endast påverkar IAF bedöms förslagen inte medföra några konsekvenser för små företag, jämställdheten eller för miljön.

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

1 §

I paragrafen finns bestämmelser om lagens tillämpningsområde. Ändringen innebär att ett nytt *tredje stycke* har tillkommit. Bestämmelsen innebär att den del av Arbetsförmedlingens verksamhet som uppfyller kriterierna för hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) undantas från lagens tillämpningsområde. I denna del av verksamheten ska i stället patientdatalagen tillämpas.

Förslaget behandlas i avsnitt 4.2.

9 §

I paragrafen regleras under vilka förutsättningar det är tillåtet att behandla känsliga och ömtåliga personuppgifter i en arbetsmarknadspolitisk databas. Ändringen i *andra stycket* innebär att det blir tillåtet för Arbetsförmedlingen att behandla personuppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa

frihetsberövanden i en arbetsmarknadspolitisk databas under förutsättning att uppgifterna har lämnats i ett ärende eller är nödvändiga för handläggningen av det.

Förslaget behandlas i avsnitt 4.3.

10 §

Paragrafen innehåller ett förbud mot att behandla vissa typer av uppgifter i en arbetsmarknadspolitisk databas. Det handlar om uppgifter som visserligen inte är känsliga personuppgifter i personuppgiftslagens mening, men som ändå är av integritetskänslig natur. Ändringen innebär att förbudet mot att behandla personuppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden i en arbetsmarknadspolitisk databas har tagits bort (jfr 9 §).

Förslaget behandlas i avsnitt 4.3.

14 §

I paragrafen regleras under vilka förutsättningar Arbetsförmedlingen får använda vissa typer av uppgifter som sökbegrepp vid sökning i en databas eller i ett register. Ändringarna i *andra och tredje styckena* utgör endast en ändring av den terminologi som används och innebär således ingen ändring i sak. Ändringen av terminologi har sitt ursprung i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för användningen av begreppen funktionsnedsättning och funktionshinder.

Även om inga andra ändringar i paragrafen har gjorts, så innebär de ändringar som har gjorts i 9 och 10 §§ att paragrafen har fått ett delvis annorlunda innehåll. Det faktum att förbudet mot att behandla uppgifter om lagöverträdelse m.m. har tagits bort, innebär att sådana uppgifter kan komma att finnas i Arbetsförmedlingens databaser och bli sökbara. Ändringarna i 9 och 10 §§ innebär också att de undantag från förbudet att använda vissa uppgifter som sökbegrepp som finns i *tredje stycket*

blir tillämpliga även på dessa uppgifter. Detta innebär exempelvis att Arbetsförmedlingen kommer att kunna använda programkod eller anvisningsgrund som sökbegrepp även om dessa sökbegrepp, i vart fall indirekt, kan avslöja uppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott och andra sådana uppgifter som avses i 21 § personuppgiftslagen (1998:204).

8.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

5 §

I paragrafen regleras för vilka ändamål IAF får behandla personuppgifter för tillhandahållande av information som behövs inom andra myndigheters och organs verksamheter (de s.k. sekundära ändamålen). Ändringarna i paragrafen innebär en utvidgning av de sekundära ändamålen.

Enligt *andra stycket första meningen* får IAF behandla personuppgifter för att tillhandahålla information till riksdagen eller regeringen. Behandling av personuppgifter är vidare tillåten för fullgörande av uppgiftslämnande till annan i enlighet med lag eller förordning. Med annan avses både myndigheter och enskilda, men bestämmelsen torde ha störst betydelse för IAF:s möjligheter att behandla personuppgifter för att lämna uppgifter till andra myndigheter.

Genom bestämmelsen garanteras att lagens reglering av de sekundära ändamålen överensstämmer med regleringen i tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). IAF får enligt bestämmelsen behandla personuppgifter för att fullgöra uppgiftslämnande så länge uppgiftslämnandet är förenligt med annan författningsreglering.

Bestämmelsen innebär bl.a. att Arbetsförmedlingen får behandla personuppgifter om det behövs för att myndigheten ska kunna fullgöra en författningsreglerad uppgiftsskyldighet gentemot någon annan myndighet eller något annat organ. Med uppgiftsskyldighet förstås sådana sekretessbrytande bestämmelser som avses i 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen. Bestämmelsen ger också IAF möjlighet att exempelvis behandla personuppgifter om det behövs för att fullgöra en sådan skyldighet att lämna ut uppgifter till en annan myndighet som följer av 6 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen. En sådan skyldighet föreligger dock endast om inte hinder mot utlämnande möter på grund av sekretess eller av hänsyn till arbetets behöriga gång.

Genom tillägget i *andra stycket andra meningen* har det också klargjorts att den s.k. finalitetsprincipen i 9 § första stycket d och andra stycket personuppgiftslagen (1998:204) får tillämpas vid sidan av ändamålsbestämmelserna i lagen. Personuppgifter kan således även få behandlas för andra ändamål än de som uttryckligen nämns i lagen under förutsättning att ändamålet inte är oförenligt med det ändamål för vilket uppgifterna samlades in. Enligt 9 § andra stycket personuppgiftslagen ska behandling av personuppgifter för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål inte anses som oförenlig med ändamålet för insamlingen.

Förslagen behandlas i avsnitt 5.1.

13 §

I paragrafen regleras under vilka förutsättningar IAF får använda vissa typer av uppgifter som sökbegrepp vid sökning i en databas eller i ett register. Enligt huvudregeln är det förbjudet att använda känsliga eller ömtåliga personuppgifter som sökbegrepp (jfr 9 §). Detsamma gäller för uppgifter om lagöverträdelser som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden samt för

uppgifter om att en enskild vårdats med stöd av socialtjänstlagen eller varit föremål för åtgärd enligt utlänningslagen (jfr 10 §).

Redan tidigare har det funnits undantag från det ovan nämnda förbudet beträffande kod för funktionshinder. Funktionshinderkod har fått användas för framställning av avidentifierad statistik. Ändringen i *andra stycket* innebär för det första att undantaget vidgas till att även omfatta kod för andra typer av hälsotillstånd. Ändringen innebär för det andra att kod för både hälsotillstånd och funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga får användas för vissa nya ändamål. Koderna får sålunda användas som sökbegrepp för, tillsyn, uppföljning och utvärdering. Det bör dock noteras att en användning av sökbegreppen även förutsätter att själva syftet med behandlingen av dessa uppgifter ligger inom ramen för något av ändamålen i 4 och 5 §§.

Utöver ovan nämnda ändringar har ordet funktionshinder bytts ut mot ordet funktionsnedsättning. Ändringen är rent redaktionell och inte avsedd att föranleda någon ändring i sak (jfr kommentaren till 14 § i avsnitt 8.1).

Den omständigheten att kod för hälsotillstånd eller för sådan funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga får användas som sökbegrepp för vissa specifika ändamål innebär att sökbegränsningen avseende hälsotillstånd och funktionsnedsättning inte är absolut, utan utgör en sådan ändamålsbegränsning som i sig inte påverkar IAF:s skyldighet att på begäran av en enskild sammanställa personuppgifter till en allmän handling som ska lämnas ut om inte uppgifterna är sekretessbelagda (jfr avsnitt 5.2 under rubriken Allmänt om sökbegrepp). Såvitt avser andra känsliga personuppgifter än uppgifter om hälsotillstånd eller funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga är dock sökförbudet undantagslöst.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.2.

Departementsserien 2010

Kronologisk förteckning

---

1. Valfrihetssystem hos Arbetsförmedlingen. A.
2. Ändring av övergångsbestämmelserna till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd. S.
3. Institutet för uppföljning och utvärdering inom hälso- och sjukvård och socialtjänst. Förslag till uppdrag och plattform. S.
4. Utvärdering av överskottsmålet. Fi.
5. Upphävande av lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning. IJ.
6. Vissa frågor om vapenlagen. Ju.
7. Kreditvärderingsinstitut. S.
8. Fyra aktiebolagsrättsliga frågor. Ju.
9. Effektivare insatser mot ungdomsbrottslighet. Ju.
10. Ny lag om europeiska företagsråd. A.
11. Läkemedel och försäkringskydd vid personskador. S.
12. Moderniserade regler för avvecklingsystem och finansiella säkerheter. Fi.
13. Genomförande av bestämmelsen om sjukhusundantag. S.
14. De nyanlända och arbetslöshetsförsäkringen, m.m. A.
15. Betyg från årskurs 6 i grundskolan. U.
16. En myndighet för bortförda barn. UD.
17. En mer ändamålsenlig förvaltningsprocess. Ju.
18. Ny lag om leksakers säkerhet. IJ.
19. Bättre regler för elektroniska kommunikationer. N.
20. Bortom fagert tal – om bristande tillgänglighet som diskriminering. + Lättläst. + Daisy. IJ.
21. Ansvarsfördelning mellan kommuner i vissa fall. S.
22. Renbeteskonventionen. Jo.
23. Ändringar i Arbetsförmedlingens personuppgiftslag. A.
24. Hyra av lös sak. Ju.
25. Genomförande av rådets rambeslut om kampen mot organiserad brottslighet. Ju.
26. Överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder. Ju.
27. Genomförande av det nya e-penningdirektivet. Fi.
28. Nya kapitel i kulturminneslagen – författningsändringar vid ett svenskt tillträde till Unidroit-konventionen om kulturföremål som stulits eller förts ut olagligt. Ku.
29. Genomförande av direktiv om överföring av krigsmateriel inom EU, m.m. UD.
30. Swedens's fifth national report under the Convention on Nuclear Safety. Swedish implementation of the obligations of the Convention. M.
31. Miljökrav vid upphandling av bilar och vissa kollektivtrafiktjänster. N.
32. Ändringar i fusions- och delningsdirektiven – förslag till genomförandeåtgärder. Ju.
33. Borttagande av samtyckeskravet för behandling av känsliga och ömtåliga personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. A.
34. En ny energimärkningslag. N.
35. Ändringar i Arbetsförmedlingens och Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens registerlagar. Tydligare och mer ändamålsenliga regler för personuppgiftsbehandling. A.

Departementsserien 2010

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

- Vissa frågor om vapenlagen. [6]
Fyra aktiebolagsrättsliga frågor. [8]
Effektivare insatser mot ungdomsbrottlighet.
[9]
En mer ändamålsenlig förvaltningsprocess. [17]
Hyra av lös sak. [24]
Genomförande av rådets rambeslut om kampen
mot organiserad brottslighet. [25]
Överlämnande från Sverige enligt en nordisk
arresteringsorder. [26]
Ändringar i fusions- och delningsdirektiven
– förslag till genomförandeåtgärder.

Utrikesdepartementet

- En myndighet för bortförda barn. [16]
Genomförande av direktiv om överföring av
krigsmateriel inom EU, m.m. [29]

Socialdepartementet

- Ändring av övergångsbestämmelserna till lagen
(2008:145) om statligt tandvårdsstöd. [2]
Institutet för uppföljning och utvärdering inom
hälso- och sjukvård och socialtjänst. Förslag
till uppdrag och plattform. [3]
Läkemedel och försäkringsskydd vid person-
skador. [11]
Genomförande av bestämmelsen om sjukhus-
undantag. [13]
Ansvarsfördelning mellan kommuner i vissa
fall. [21]

Finansdepartementet

- Utvärdering av överskottsmålet. [4]
Kreditvärderingsinstitut. [7]
Moderniserade regler för avvecklingssystem
och finansiella säkerheter. [12]
Genomförande av det nya e-penningdirektivet.
[27]

Utbildningsdepartementet

- Betyg från årskurs 6 i grundskolan. [15]

Jordbruksdepartementet

- Renbeteskonventionen. [22]

Miljödepartementet

- Sweden's fifth national report under
the Convention on Nuclear Safety.
Swedish implementation of the obligations
of the Convention. [30]

Näringsdepartementet

- Bättre regler för elektroniska kommunikationer.
[19]
Miljökrav vid upphandling av bilar och vissa
kollektivtrafiktjänster. [31]
En ny energimärkningslag. [34]

Integrations- och jämställdhetsdepartementet

- Upphävande av lagen (1990:1183) om tillfällig
försäljning. [5]
Ny lag om leksakers säkerhet. [18]
Bortom fagert tal – om bristande tillgänglighet
som diskriminering. + Lättläst. + Daisy. [20]

Kulturdepartementet

- Nya kapitel i kulturminneslagen
– författningsändringar vid ett svenskt till-
träde till Unidroit-konventionen om kultur-
föremål som stulits eller förts ut olagligt. [28]

Arbetsmarknadsdepartementet

- Valfrihetssystem hos Arbetsförmedlingen. [1]
Ny lag om europeiska företagsråd. [10]
De nyanlända och arbetslöshetsförsäkringen,
m.m. [14]
Ändringar i Arbetsförmedlingens person-
uppgiftslag. [23]

Borttagande av samtyckeskravet för behandling av känsliga och ömtåliga personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. [33]

Ändringar i Arbetsförmedlingens och Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens registerlagar. Tydligare och mer ändamålsenliga regler för personuppgiftsbehandling. [35]